

B O E K B E S P R E K I N G

A.BLOKLANDER. Naamlijst van Nederlandse mariene mollusken. I. Gastropoda, exclusief Pteropoda en Nudibranchia; Lamellibranchia. Het Zeepaard, jrg.12, no.6, blz.83-99 (24 December 1952).

Een naamlijst lijkt droge lectuur, maar wie jarenlang het onderzoek van een fauna heeft gevolgd, wordt door het lezen van een nieuwe naamlijst ge-

boeid als ware het een spannende roman. Iedere naam vertegenwoordigt voor hem de uitkomst van soms lange naspeuringen, of de waarschijnlijkste conclusie, die op bevestiging door toekomstige waarnemingen wacht. Zo zal het zojuist verschenen eerste deel van Bloklander's zorgvuldig overwogen lijst vele onze leden interesseren. Zij bevat in systematische volgorde de namen van 238 soorten Gastropoda en 215 soorten Lamellibranchia. Bij elke soort of ondersoort is aangegeven of zij fossiel en/of recent op ons strand is gevonden en of zij behoort tot de op of aan drijvende voorwerpen aangevoerde vormen. De voornaamste synonymen zijn in een alfabetische lijst toegevoegd. Men kan het nummer van het Zeepaard, dat bijna geheel door deze lijst gevuld wordt, bestellen bij Ab Mulder, Muiderslotweg 129, Haarlem, postgirorekening 450222, ten name van de penningmeester van de Strandgroep der N.J.N. De prijs is f 0,35 .

C.O.v.R.A.

SIEGFRIED H. JAECKEL. Die Muscheln und Schnecken der deutschen Meeresküsten. Die neue Brehm-Bücherei, Heft 72. Leipzig, Ak. Verlagsges. Geist & Portig K.-G., 67 bldz., 47 afb., 7 pl. (1952).

Na enkele inleidende hoofdstukken laat de auteur de voornaamste soorten weekdieren van de Duitse Noord- en Oostzee de revue passeren. Bij deze bespreking is niet de systematische volgorde gekozen, maar de soorten zijn in een aantal levensgemeenschappen gegroepeerd, al naar gelang bodenvorm en diepte. Voor ieder gebied is dan weer onderscheid gemaakt tussen "infauna" (die in de bodem leeft), "epifauna" (die op de bodem leeft) en eventueel de fauna van het "phytaal" (de wieren en het zeegras). Op deze wijze wordt in kort bestek een groot aantal vragen beantwoord, die bij hem die belangstelling voor mariene mollusken opvat, moeten opkomen. Het is geen determineerwerk, maar de duidelijke afbeeldingen zullen de strandwandelaar meestal wel in staat stellen te begrijpen om welke vorm het gaat. Het boekje wordt besloten met een systematisch overzicht van de besproken soorten, een vergelijkende tabel met de voornaamste soorten van elk der behandelde biocoënen, een literatuurlijst en een register. C.O.v.R.A.

HUGH WATSON & BERNARD VERDCOURT. The two British species of Carychium. Journal of Conchology, Vol. 23, No. 9 (1953), pp 306-324, pl. 9-10.

Wat vele malacologen gewoon zijn Carychium minimum te noemen, bestaat in werkelijkheid - aldus de schrijvers die een omvangrijk materiaal uit bijna alle landen van Europa onderzocht hebben - uit twee goed gekarakteriseerde soorten nl. een gedrongen, zwak geribbelde, voornamelijk in moerassige omgeving levende soort, en een slanke, duidelijker geribbelde, in hoofdzaak in bossen en in weiden voorkomende soort. Na een critische beschouwing van de betreffende literatuur komen de schrijvers tot de slotsom, dat de meest voor de hand liggende namen voor deze soorten zijn: Carychium minimum (Müll.) resp. Carychium tridentatum (Risso). Vaak worden beide soorten in hetzelfde milieu aangetroffen, namelijk wanneer dit, wat vochtigheid betreft, tussen de uitersten in ligt. De soortkenmerken blijven dan evenwel behouden, overgangsvormen treden niet op. Naarmate het milieu vochtiger wordt, neemt C. tridentatum in aantal af; omgekeerd, wanneer het droger wordt, treedt C. minimum kwantitatief op de achtergrond. Wat Nederland aangaat, merken de schrijvers op, dat C. minimum er verreweg de talrijkste soort van de twee is. Ik meen deze bewering in twijfel te mogen trekken. Ik hoop hierop aan de hand van de door mij onderzochte Carychiums uit geheel Nederland, in BASTERIA terug te komen. - De schrijvers noemen twee variëteiten, welke als extreme vormen opgevat kunnen worden nl. C. minimum (Müll.) var. inflata Hartmann, een gedrongen vorm met korte winding, en C. tridentatum (Risso) var. elongata Villa, die zeer slank is en een hoge winding heeft.

Fraaie fotografische reproducties, waarop prachtig de door de schelpwand heen schijnende parietale lamel (een van de vele kenmerken) te zien is, alsmede enkele duidelijke tekeningen, illustreren de tekst van deze doorwrochte studie.

J.G.J.K.

De Heer A.C. van Bruggen, Roelofsstraat 23, Den Haag, biedt Chondrina similis (Brug.) uit Z.-Frankrijk in ruil aan tegen elk aannemelijk bod.